

PAŽADĖTOSIOS ŽEMĖS MOTYVAS ANTONINE'OS MAILLET ROMANE „PELAŽI VEŽĖČIOS“

Vytautas Bikulčius

Šiaulių universiteto Literatūros istorijos ir teorijos katedros docentas

Beveik nežinoma Lietuvoje Kanados rašytoja Antonine'a Mailet (g. 1929) išgarsėjo savo romanu „Pelaži vežėčios“, kuris 1979 metais jai pelnė pačią garbingiausią Prancūzijos literatūros – brolių Goncourt'ų – premiją. Savo kūriniumi A. Mailet ne tik atskleidė vieną iš tragiškiausių Kanados istorijos puslapių, bet ir savita, tik šiai šaliai būdinga prancūzų kalbos šnekta papasakojo be galo jaudinančią istoriją. Beje, kaip pažymi Raoulis Boudreau, „Antonine Mailet... a su faire aimer son oeuvre, est en Acadie une figure quasi légendaire“¹ (Boudreau, 1998, 700). Jos kūryba, kartu ir romanas „Pelaži vežėčios“ yra plačiai aptartas tiek Kanados, tiek Prancūzijos literatūrinėje spaudoje. Tačiau kūrinys nagrinėjamas genetinės kritikos, žanro pobūdžio aspektu, nesigilinant į smulkesnius romano dėmenis. Mums pasirodė, kad Pažadėtosios žemės motyvas yra vienas iš svarbiausių romane, padedantis sutelkti kūrinį į vieną visumą.

Romane autorė atsisuka į Kanados praeitį, kai 1775 metais karaliaus Džordžo karių būriai iš Prancūzų įlankos iškeldino tenykščius – Akadijos gyventojus, kurie prieš daugelį metų čionai atsikėlė iš Prancūzijos. Tas įvykis gyven-

tojų sąmonėje įsispaudė kaip „Didysis sąmyšis“, dar kitaip paprasčiausiai vadinamas deportacija arba tremtimi.

Tarp tų tremtinių buvo ir tūla Pelaži Bur, kuri net ir išstremta neužmiršo savo gimtųjų vietų, tapusių jos savasties dalimi. Praleidusi tremtyje ilgus metus, kupinus vargo ir nepriteklių, ji įsigyja porą jaučių ir vežėčias, į kurias susisodina saviškius, ir patraukia atgal. Prie jos prisideda ir kiti Akadijos gyventojai, vedini vienintelio tikslo – grįžti į gimtąsias vietas. Jie dar nežino, kad jų kelionė atgal užtruks dešimt metų.

Kadangi ši kelionė pranoksta vieno herojaus ar vienos šeimos likimą ir siejasi su daugeliu Akadijos gyventojų, įgyja universalų pobūdį ir šitaip atsiranda sąsajų netgi su Biblijos motyvais.

Jau romano pradžioje susiduriame su nuorodomis, kad ši istorija nebus buitinė, o įgaus visuotinį atspalvį, bus atskleistas jos aspektas, orientuojantis skaitytoją į amžinybę: „... une charrette qui parcourait le monde depuis le commencement des temps“² (Mailet, 1979, 15).

Šį amžinybės aspektą neišvengiamai lydi du – Gyvenimo ir Mirties – motyvai. Pagrindinė romano herojė Pelaži, imdamasi nepaprastai sunkios užduoties – sugrįžti į gimtinę – puikiai

¹ „Antonine'a Mailet, ... sugebėjusi įtikinti, kad pamiltų jos kūrybą, yra beveik legendinė figūra Akadijoje“.

² „...vežėčios, kurios keliavo per pasaulį nuo amžių pradžios.“

supranta, kad tai bus Gyvenimo ir Mirties dvikova, nes jos laukia be galo sunkus kelias, juo labiau kad ji prisiima atsakomybę ne tik už save ir savo šeimą, bet ir už savo tautiečius, kurių vis daugiau ir daugiau šliejasi prie jos.

Tačiau Pelaži padaro labai svarbią išvadą, kad tik sugrįžimas į gimtąsias vietas, iš kurių ji buvo išstremta, gali būti suvoktas kaip Gyvenimo įkūnijimas, o Džordžijos valstija neišvengiamai veda į Mirtį: „La charrette de la Mort pouvait s’aller embourber dans les marais de Géorgie ; elle, Pélagie, conduirait les siens dans la charrette de la Vie“³ (Maillet, 1979, 16). Savotišką, gal net paradoksalų Mirties aspektą iškelia dar vienas romano epizodas, kuriame kalbama apie tai, jog šitoje kelionėje atgal daugelis mirs už savo gimtąjį kraštą, kuris kol kas jiems nepriklauso, nes jie į jį dar negrįžo: „Eux les Giroué, les Martin, les Bastarache, les Léger dit la Rozette, eux les fils d’exilés, les sans-patrie, ils allaient mourir pour un pays qui ne leur appartenait pas ? Justement, ils allaient mourir pour un pays, les sans-patrie. La mort au moins leur donnerait une terre bien à eux“⁴ (Maillet, 1979, 190).

Gyvenimą įkūnija ne tik Pelaži vežėčios, išvežančios gentainius iš tremties, bet ir sugrįžimas prie savo papročių. Gyvenimas tampa visavertis, kai atveria visą žmogaus veiklos spektrą: „C’était les premières vraies nocés acadiennes depuis la Déportation, on ne devait se priver de rien“⁵ (Maillet, 1979, 221). Bet tuoj pat konstatuojama, kad tik savo gimtajame krašte

net ir vestuvės yra kitokios: „Au pays avant le Grand Dérangement, les LeBlanc auraient fait à leur fille des nocés dignes de son hairage et lignage d’aïeux“⁶ (Maillet, 1979, 224). Sąsaja su savo protėviais ir proseneliais irgi įrodo gyvenimo tęstinumą: „Et cette fois, plus rien ne l’arrachera à lui, elle a accompli son oeuvre, elle a répondu aux vœux des aïeux“⁷ (Maillet, 1979, 301). Sugrįžusi į savo žemę, Pelaži tarsi įrodo Gyvenimo triumfą prieš Mirtį: „La charrette de la Vie avait vaincu la charrette de la Mort, ce jour-là“⁸ (Maillet, 1979, 306).

Pelaži gyvenimas siejamas su dar vienu labai svarbiu – nepriklausomybės aspektu. Ji puikiai supranta, kad gimtojoje Akadijoje jaučiasi it šeiminkė ir gali drąsiai įgyvendinti savo sumanymus, tačiau tremtyje ir ji, ir jos gentainiai, anot jos, tėra tik vergai. Kaip rodo romano tekstas, su šalies nepriklausomybe siejama ir jos georovė, apie kurią tremtyje niekas net nedrįsta ir pagalvoti: „Elle, Pélagie Bourg, dite Leblanc, attelée à la charette des esclaves ! Elle qui avait connu la prospérité et l’indépendance en terre d’Acadie... oui, l’indépendance.“⁹ (Maillet, 1979, 17).

Gyvenimo ir mirties dvikova, romane sutampanti su gimtojo krašto ir tremties priešstata, be abejo, daugiausia sukasi apie tremties motyvą, nes būtent jis romane yra išėities taškas.

Romano pasakotojas pripažįsta, kad „l’exil c’est un dur moment à passer pour l’Histoire“¹⁰ (Maillet, 1979, 17), kitaip tariant, tremtis

³ „Mirties vežėčios galėjo nugrimzti Džordžijos pelkėse; o Pelaži saviškius veš Gyvenimo vežėčiomis.“

⁴ „Ar jie, Žirué šeima, Martenų šeima, Bastarašų šeima, Lėžė, kitaip la Rozetės šeima, jie, tremtinių vaikai, žmonės be tėvynės, mirs dėl krašto, kuris jiems nepriklauso? Iš tikrųjų jie mirs dėl krašto, žmonės be tėvynės. Mirtis jiems bent suteiks žemės, kuri priklausys tik jiems.“

⁵ „Tai buvo pirmos tikrosios akadietiškos vestuvės nuo deportacijos laikų.“

⁶ „Prieš Didįjį Sąmyšį krašte Leblanų šeima būtų iškėlusi dukrai vestuves, vertas protėvių padermės ir aplinkos.“

⁷ „Ir šįsyk jos niekas neatplėš nuo jo (jos vyro – V.B.), ji įvykdė savo uždavinį, ji atsiliepė į protėvių norus.“

⁸ „Tą sykį Gyvenimo vežėčios įveikė Mirties vežėčias.“

⁹ „Ji, Pelaži Bur, pagal vyrą Leblan, įsikinkiusi į vergų plūgą! Ji, kuri pažinojo klestintį gyvenimą ir nepriklausomybę Akadijos žemėje... taip, nepriklausomybę.“

¹⁰ „tremtis yra sunkus metas Istorijai.“

negali būti lengvai ištrinta iš Istorijos, ji yra verta pasakojimo, kuris ir sudaro šio romano turinį.

Tremtis romane parodoma kaip didžiulė nelaimė, kuri gali būti palyginta nebent su mirties bausme. Neatsitiktinai vienas iš romano personažų užsimena, kad tremčiai paspartinti anglai davė akadiečiams vežimus kaip „on fournit la corde et la potence aux comdamnés“¹¹ (Maillet, 1979, 21). Tremtis pasižymi ir savo specifika. Ji nėra paprasta nelaimė. Užtat romano pasakotojas ir teigia, kad „une personne s'accoutume point aux déportations, aux déchirures, aux plaies ouvertes“¹² (Maillet, 1979, 118).

Visas romano veiksmas sukasi apie pagrindinės herojės Pelaži ir jos gentainių grįžimą į gimtąjį kraštą. Nors tas kraštas niekur kūrinyje nėra tiesiogiai įvardytas kaip Pažadėtoji žemė, šis biblinis įvaizdis tampa pagrindiniu, nes panaudojamas kitomis priemonėmis.

Visų pirma gimtasis kraštas yra lyginamas su prarastuoju rojumi, kai romano pasakotojas, norėdamas apibūdinti Pelaži, ištaria tokius žodžius: „vous pensez qu'elle l'avait oublié, ce paradis perdu enfoui au fond de ses entrailles et de ses reins durant la moitié de sa vie?“¹³ (Maillet, 1979, 160).

Pasakotojas paaiškina, kas tai žemei suteikia tokią vertę: „C'était la terre qu'avaient choisie ses aïeux un siècle auparavant, cette Acadie si vierge qu'on y plantait des semences et des plants sauvages. Jamais et nulle part elle ne retrouverait terre plus vigoureuse et plus libre. Terre plus rêvée par cinq générations de ses pères“¹⁴ (Maillet, 1979, 115). Kelios jos

protėvių kartos įrodo, kad Pelaži buvo tiesiog suaugusi su šia žeme, kuri jai tapo viso gyvenimo prasme. Tad jos noras grįžti atgal yra visiškai suprantamas ir pagrįstas.

Pamažėle prarastojų rojaus motyvą ima lydėti Biblijos įvaizdžiai, kurie ir kelia asociacijų su Pažadėtoja žeme. Štai, tarkime, romano pasakotojas užsimena, kad „les Hébreux ont bien, eux traversé le désert“¹⁵ (Maillet, 1979, 23), tuo pabrėždamas, kad Akadijos gyventojai, kaip ir žydai, grįžta į Pažadėtoją žemę, kad ir vieni, ir kiti kelionėje susidūrė su neįmanomais sunkumais, kuriuos jiems reikia įveikti. Ir vienu, ir kitu atveju kelionė turi savo galutinį tikslą. Tačiau pasakotojas atmeta bet kokią kelionę, jei ši nėra orientuota į galutinį punktą: „Il l'avait dit déjà le Bélonie: le plus grand châtement n'est pas la mort oh non! mais la mort sans repos, l'éternelle errance entre ciel et terre, la perpétuelle re-mort recommencée“¹⁶ (Maillet, 1979, 82). Beje, šiuo atveju dar labiau stiprinamas Pažadėtosios žemės motyvas, nes jis papildomai susieja Pelaži kelionę su Mozės vadovaujamos žydų tautos kelione į gimtąją žemę. Nors išlieka kūrinio potekstėje, Pažadėtosios žemės motyvas yra vienas svarbiausių veiksmų, apie kurį sukasi romano veiksmas.

Pelaži ir jos giminė tarsi įrašoma į tūkstantmečių slinktį, ir šitokiu būdu neatsitiktinai vėl randasi bibliniai motyvai: „Depuis quatre mille ans que la terre roulait sa bosse, combien y avait-il eu de générations entre Adam, Abram, Moïse et le premier des Bélonie sorti d'un dénommé Jacques à Antoine sorti de France au milieu du siècle précédent?“¹⁷ (Mail-

¹¹ „kaip virvę ir kartuves pasmerktiesiems mirti.“

¹² „žmogus nė kiek neprisitaiko prie tremčių, prie įdrėskimų, prie žaizdų.“

¹³ „jūs manote, kad ji užmiršo tą prarastąjį rojų, kuris slėpi giliai jos viduje jau pusę gyvenimo?“

¹⁴ „Tai buvo žemė, kurią pasirinko jos protėviai prieš šimtą metų, tą tokią dyką Akadiją, kad čia sėjo sėklas ir laukinius augalus. Niekada ir niekur ji neberas tvirtesnės ir laisvesnės žemės. Labiau išsvajotos penkių jos tėvų kartų žemės.“

¹⁵ „Hebrajai tikrai perėjo dykumą.“

¹⁶ „Jis Beloni jau buvo sakęs: didžiausia bausmė yra ne mirtis, ak, ne! bet mirtis be atilsio, amžina klajonė tarp žemės ir dangaus, nuolatinė vis iš naujo prasidedanti mirtis.“

¹⁷ „Per keturis tūkstančius metų, kai žemė sukasi apie savo ašį, kiek tilpo žmonių kartų tarp Adomo, Abraomo, Mozės ir pirmojo Beloni šeimos atstovo, kilusio iš Žako, paėjusio iš Antuano, iškeliavusio iš Prancūzijos ankstesnio šimtmečio viduryje?“

let, 1979, 56). Pelaži giminė patenka į vieną gretą su Biblijos herojais ir tokiu būdu jai suteikiamas tarsi ypatingas statusas. Įdomu, jog ir pati sakinio struktūra kartoja Pradžios knygos stiliškumą.

Arba pasakotojas užsimena, kad vienai iš romano personažų – Selinai „1777 condensait les sept années de vaches maigres et les sept plaines d’Egypte“¹⁸ (Maillet, 1979, 236), šitaip dar labiau sustiprindamas romano ir Biblijos sąsajas. Toks kelionės gretinimas su atitinkamais Biblijos epizodais parodo, jog grįžimas į gimtąsias vietas buvo išties didvyriškas žygdarbis, nes jis irgi truko ne vienus metus. Tad čia analogija su bibliniais įvykiais nėra pritempta, ji logiškai išplaukia iš viso pasakojimo. Be to, ji motyvuota ir psichologiškai, nes pasakotojas, perteikdamas Selinos mąstyseną, kalba apie septynias Egiptą ištikusias rykštes, nors iš tikrųjų jų buvo dešimt. Be abejo, Selina, kęsdama vargą per šią kelionę, gal ir ne visada turėjo po ranka Bibliją, kad galėtų pasitikslinti vieną ar kitą jos epizodą. Tačiau šiuo atveju, be abejo, kur kas svarbiau pati paralelė tarp vargano Pelaži grįžimo į Akadiją ir Biblijoje pavaizduoto grįžimo į Pažadėtąją žemę, šiam epizodui suteikianti visai kitą dimensiją. Bet reikia pridurti, kad šį epizodą lydi ir tam tikra pasakotojo ironija, kai jis teigia, kad „dix, comme vous voulez, mais les Acadiens, laissez-moi vous dire, en eurent plein les bras de sept et pouvaient sans rechigner se passer des trois autres“¹⁹ (Maillet, 1979, 236). Selinos mintys atskleidžia ir kelionės dramą, ir pašaipų požiūrį, susijusį su tuo, kad, jos manymu, žmogus turi atsigręžti į save, įvertinti savo poelgius, ne tik būti klusnus kieno nors valios

¹⁸ „1777 metai atstojo septynerius liesų karvių metus ir septynias Egiptą ištikusias rykštes.“

¹⁹ „Dešimt, kaip jūs norite, tačiau Akadijos gyventojams, leiskite man pasakyti, jau ir septynių užteko per akis, ir galėjo be jokių kliūčių apsieiti be kitų trijų.“

vykdytojas. Jos žodžiai pateisina ir norą kuo greičiau sugrįžti atgal, į gimtąją žemę.

Kadangi šios kelionės iniciatore tampa Pelaži, dėl savo vežėčių įgijusi ir atitinkamą pravarde, be jokios abejonės, ji tampa lydere, aplink kurią grupuojasi ne tik jos šeimos nariai ir giminaičiai, bet ir kiti Akadijos gyventojai. Čia nejučiomis iškyla analogija su Biblijos personažu Moze, kuris, kaip žinome, vedė savo tautą į Pažadėtąją žemę. Romano pasakotojas tarp kitko parodo, kad kiti personažai nepretenduoja į Mozės vaidmenį: „Et les jumeaux s’en furent à droite et à gauche, crachant, marmottant, se signant à l’envers comme à l’endroit, et tapant les pierres comme les sourciers pour bien laisser entendre à Dieu et à Pélagie qu’il fallait point les prendre pour des Moise“²⁰ (Maillet, 1979, 32). Ir, atvirkščiai, Pelaži vaidmuo grįžtant iš tremties į gimtąją žemę romane nuolat akcentuojamas: „Veuve d’un homme, d’une famille, d’un peuple. Veuve de toute l’Acadie qu’elle avait entrepris de ranimer et rebâtir“²¹ (Maillet, 1979, 123). Kadangi Pelaži jaučiasi atsakinga ir už tautą, jos tapatinimas su Moze yra visiškai suprantamas. Tuo labiau kad pati Pelaži suvokia savo pareigą – parvesti tautą į gimtąją Akadiją – kaip protėvių valios įgyvendinimą: „Et cette fois, plus rien ne l’arrachera à lui, elle a accompli son oeuvre, elle a répondu aux vœux des aïeux“²² (Maillet, 1979, 301). Tačiau romane Pelaži gretinama ne tik su Moze. Jos iniciatyva prilyginama visos tautos išgelbėjimui, užtat romane neatsitiktinai atsiranda jos analogija ir su Mesiju: „Quelqu’un leur an-

²⁰ „O dvyiniai puolė dešinėn ir kairėn, spjaudydamiesi, murmėdami, žegnodamiesi į vieną ir į kitą pusę ir plekšnodami akmenis it šaltinių ieškotojai, kad duotų suprasti Dievui ir Pelaži, kad jų nereikia laikyti mozėmis.“

²¹ „Vyro, šeimos, tautos našlė. Našlė visos Akadijos, kurią ji ėmėsi gaivinti ir atstatyti.“

²² „O šįkart niekas jos nebeatplėš nuo jo (jos vyro – V. B.), ji atliko savo darbą, ji ištesėjo protėvių norus.“

nonçait – il un nouveau Messie? leur apportait – il la bonne nouvelle?²³ (Maillet, 1979, 197). Beje, toks pakilus pasakojimo stilius siejamas ir su liaudies pasakojamąja tradicija, apie tai užsimena ir R. Boudreau (Boudreau, 1998, 700).

Be Pelaži bibliinių analogijų, romane randame ir bibliinių įvaizdžių, kurie yra iš naujo įprasminami kūrinyje. Kai kyla klausimas, kokią mantą imtis į kelionę, nes reikia apsiriboti tik pačiais reikalingiausiais ir būtiniausiais daiktais, nejučiomis svarstymų objektu tampa skrynia, kurios jos savininkai nenori atsisakyti. Tačiau vis dėlto į kelionę ta skrynia paimama, nes čia lemia ne tik tradicija, bet ir faktas, kad „le coffre allait devenir un oratoire, une église, une cathédrale.“²⁴ (Maillet, 1979, 208). Kitaip tariant, ši skrynia tampa biblinės Sandoros skrynios analogu ir dar labiau sustiprina universalųjį kelionės Pažadėtosios žemės link aspektą.

Pelaži puikiai supranta, kad sugrįžimas į gimtąją Akadiją tėra tik vienas etapas, nes tą žemę reikės lyg ir prikelti iš mirusiųjų, ir tat turės padaryti ne tie, kurie buvo išstremti ir žuvo svetimame krašte, bet jau naujoji karta: „Les jeunes Acadiens rescapés du Grand Dérangement auraient des pères à remplacer, ils devraient réapprendre seuls et sans maîtres un métier laissé

²³ „Ar jiems kas nors pranešė apie naująjį Mesiją? ar jis jiems nešė gerąją naujieną?“

²⁴ „skrynia taps koplyčia, bažnyčia, katedra.“

LITERATŪRA

Beaudoin, Réjan, 1991: *Le Roman québécois*, Montréal: Boréal Express.

Belleau, Antoine, 1979: *Le Roman fictif*, Québec: Presses de l'université de Québec.

Boudreau, Raoul, 1998: Antonine Maillet // *Dictionnaire des lettres françaises*, Paris: Librairie Générale Française.

Mailhot, Laurent, 1971: *La littérature québécoise*, Paris: P.U.F.

en friche vingt ans plus tôt, sans secours ni conseils des aînés emportés dans la débâcle“²⁵ (Maillet, 1979, 214).

Romano pabaigoje Pažadėtosios žemės motyvas įgyja netikėtą atspalvį. Visi keliauninkai su Pelaži priešakyje, sugrįžę į gimtąją žemę, išvysta, jog ji sudeginta ir nusiaubta, likusi tokia nuo tada, kai jie buvo išstremti. Tuomet romano pasakotojas daro labai svarbią išvadą: „Pour la première fois Pélagie s'aperçut que sa famille sortie de Géorgie dans une charrette, rendue en Acadie était devenue un peuple“²⁶ (Maillet, 1979, 304).

Žodžiu, iškentę visus vargus ir nelaimes, žmonės kelionės metu dar labiau subrendo kaip tauta. Būtent ilga kelionė Pažadėtosios žemės link juos tvėrė kaip sąmoningą bendriją. Tačiau kai jie sugrįžo į gimtąjį kraštą, Pelaži tvirtai pareiškė: „C'est les hommes qui font la terre, et point la terre qui fait les hommes“²⁷ (Maillet, 1979, 305). Tai atspindi ne tik Naujųjų amžių tendencijas, bet ir savaip interpretuoja tradicinį, iš Biblijos atėjusį Pažadėtosios žemės motyvą.

²⁵ „Jaunieji Akadijos gyventojai, išlikę po Didžiojo Sąmyšio, turės pakeisti tėvus, jie turės vėl mokytis vieni ir be mokytojų prieš dvidešimt metų apleisto amato, be šioje katastrofoje žuvusių vyresniųjų pagalbos ir patarimų.“

²⁶ „Pirmą sykį Pelaži suprato, kad jos šeima, iškeliavusi iš Džordžijos vežėčiomis, grįžusi į Akadiją, tapo tauta.“

²⁷ „Būtent žmonės tvėria žemę, o ne žemė tvėria žmones.“

Maillet, Antonine, 1979: *Pélagie-la-Charrette*, Paris: Grasset.

Major, Antoine, 1979: „*Parti pris*“: *idéologies et littératures*, HMH.

Marcotte, Gérard, 1976: *Le Roman qui se fait*, Montréal: La Presse.

Renaud, Antoine et Robidoux, Robert, 1966: *Le roman canadien français du XX siècle*, Ottawa: Presses de l'université d'Ottawa.

Tougas, Gérard, 1974: *La littérature canadienne-française*, Paris: P.U.F.

**LE MOTIF DE LA TERRE PROMISE DANS LE ROMAN D'ANTONINE MAILLET
«PÉLAGIE-LA-CHARRETTE»**

Vytautas Bikulčius

Résumé

L'écrivaine du Canada Antonine Maillet (née en 1929) a obtenu la célébrité avec son roman «Pélagie-la-Charrette» qui en 1979 a reçu le plus prestigieux prix littéraire de France – le prix Goncourt. Dans le roman l'auteure se retourne au passé du Canada où en 1775 les troupes du roi George sont venues déloger de chez eux les Acadiens de la baie Française. Parmi les exilés il y avait une certaine Pélagie Bourg qui ayant passé plusieurs années de misère en exil, a acheté une charrette et une paire de boeufs et a commencé son retour à la baie Française. Comme ce

voyage sort du cadre d'un héros ou d'une famille et se lie avec plusieurs Acadiens, il obtient un caractère universel et les liens du roman avec la Bible surgissent. Comme Pélagie devient initiatrice de ce retour, autour d'elle se rassemblent les Acadiens et elle rappelle le personnage Moïse qui menait aussi son peuple à la Terre promise. A la fin du roman le motif de la Terre promise obtient un aspect imprévu parce que les gens qui sont revenus avec elle sont devenus comme un peuple.

Gauta 2006-03-10

Priimta publikuoti 2006-05-22

Autoriaus adresas:
Visuotinės literatūros katedra
Šiaulių universitetas
P. Višinskio g. 38
LT-5400 Šiauliai
El. paštas: vb@splius.lt